

Ministerie van Justitie en Veiligheid
t.a.v. de Minister van Rechtsbescherming
de heer S. Dekker
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Kenmerk: DIRUIT18/237/HB/svdk

Groningen, 14 juni 2018

Betreft: reactie TBS Nederland op uw voorstel wijzigen wetten i.v.m. wijzigen regelingen inzake detentiefasering en
voorwaardelijke invrijheidsstelling

Geachte Minister, geachte heer Dekker,

Op moment van schrijven heeft u een voorstel van wet ingediend welke toeziet op het wijzigen van de Penitentiaire beginselenwet, het Wetboek van Strafrecht en enige andere wetten in verband met de wijziging van de regelingen inzake detentiefasering en voorwaardelijke invrijheidsstelling.

Een consequentie van het maximaliseren van de duur van de voorwaardelijke invrijheidsstelling is dat een tbs-gestelde nóg langer moet wachten op de aanvang van zijn behandeling. Hoe langer de gevangenisstraf, hoe meer detentieschade en hoe minder het effect van de tbs-behandeling. Uw voorstel draagt bij aan de terugkeer van een suboptimaal behandelde tbs'ers in de maatschappij, met onnodig hogere risico's voor de veiligheid in de samenleving.

Inhoudelijk staat TBS Nederland dan ook niet achter uw voorstel. Gezien wederom de recente maatschappelijke commotie rondom het niet toekennen van tbs en het belang van het effectief uitvoeren van de maatregel, bepleiten wij uw voorstel niet van toepassing te verklaren op psychiatrische patiënten die zijn veroordeeld tot zowel gevangenisstraf als een tbs-maatregel.

In uw Memorie van Toelichting schrijft u dat belangrijke uitgangspunten bij de tenuitvoerlegging zijn dat een veroordeelde moet worden doordrongen van het feit dat de samenleving zijn gedrag niet accepteert en dat hij dient te werken aan verandering van zijn gedrag om herhaling te voorkomen. Daarnaast dient ook bij de tenuitvoerlegging oog te zijn voor slachtofferbelangen en moet er aandacht zijn voor nazorg om zo de kans op recidive verder terug te dringen. Deze uitgangspunten onderschrijven wij geheel.

In uw voorstel zullen veroordeelden niet langer van rechtswege in aanmerking komen om voorwaardelijk in vrijheid te worden gesteld. In plaats daarvan zal per individuele gedetineerde een beslissing worden genomen, waarbij het gedrag van de gedetineerde gedurende de gehele detentie als ook eventuele risico's, slachtofferbelangen en de belangen van de samenleving als geheel belangrijke wegingsfactoren zijn. Tevens zal de periode van voorwaardelijke invrijheidsstelling worden gemaximeerd op twee jaren.

De detentiepopulatie kenmerkt zich sowieso door complexe problematiek (o.a. 60% psychiatrische problemen, 60% verslaving en 35% licht verstandelijke beperking). Voor de doelgroep die gedetineerd zit en aansluitend een tbs-behandeling moet ondergaan, zijn de psychiatrische stoornissen evident. Immers de aanwezigheid van deze stoornissen (en het causale verband met het gepleegde delict) is een voorwaarde voor de tbs-oplegging. De kans dat psychiatrische patiënten in detentie ongewenst gedrag vertonen is reëel vanwege diezelfde stoornis. De kans op een voorwaardelijke invrijheidsstelling en daarmee tijdige start van de noodzakelijke tbs-behandeling is daarmee juist minimaal.

Als dan ook nog eens de opgelegde gevangenisstraf langer is dan 6 jaar, zal dit in de nieuwe situatie ertoe leiden dat de duur van een eventuele voorwaardelijke invrijheidsstelling daalt. Dat betekent voor de psychiatrische tbs-patiënt dat hij langer moet wachten op de aanvang van zijn behandeling. Hoe langer de gevangenisstraf, hoe meer detentieschade en hoe moeizamer de tbs-behandeling zal gaan verlopen omdat de problematiek verhard is geraakt en herinneringen aan het delict door de tijd verder vervormd zijn. Bij het verlengen van de tbs-maatregel is de duur van de maatregel een factor die meegewogen wordt door advocaten en rechters. Enerzijds bestaat dan het risico dat een behandeling na die jarenlange gevangenisstraf veel moeizamer is en langer duurt, anderzijds is de kans groter dat deze voortijdig door de rechter, al dan niet voorwaardelijk, beëindigd wordt. De veiligheid in de samenleving is daar niet mee gebaat.

Tevens willen we u er bewust van maken dat het verlaat toeleiden naar de behandelinstellingen zal leiden tot een logistieke probleem in de werking van het tbs-stelsel. Capaciteit zal tijdelijk moeten worden afgebouwd, hetgeen knelpunten oplevert wanneer de toestroom wel weer opgang komt. Dergelijke schommelingen zorgen, zeker bij een krappe arbeidsmarkt, voor organisatorische onrust en overvraging van het zittende personeel, evenals dat het veel inspanning vergt van het management. Dat komt de kwaliteit van de behandeling niet ten goede, met het risico op incidenten.

Concluderend

De FPC's en FPK's verenigd in TBS Nederland vinden het jammer dat uw voorstel niet in een vroeg stadium met het veld is besproken. Wij kunnen ons niet vinden in de voorgenomen wijziging rondom de voorwaardelijke invrijheidsstelling, zeker niet ten aanzien van tbs-gestelden die ook een gevangenisstraf hebben opgelegd gekregen. Onvoldoende wordt rekening gehouden dan wel tegemoet gekomen aan de behoefte van de tbs-instellingen aan stabiliteit aan de voordeur. Niet alleen zorgt tragere doorgeleiding naar de behandelsetting voor een lagere kans van slagen van de behandeling, en daarmee het verminderen van de veiligheid in de samenleving. Ook discontinuïteit in bedrijfsvoering van de tbs-instellingen zet druk op de te leveren prestaties, wat de veiligheid verder doet afnemen.

We vragen u er rekening mee te houden dat een tbs-gestelde, anders dan een reguliere gedetineerde, na zijn gevangenisstraf nog een langjarig traject van behandeling voor de boeg heeft in een hoogbeveiligde setting. Het verder uitstellen van de aansluiting van de behandeling op de gevangenisstraf zal zorgen voor een toename van detentieschade en het verlagen van de kans op een succesvolle behandeling gericht op het verminderen van recidiverisico. Er is sowieso geen sprake van dat tbs-gestelden in aanmerking kunnen komen voor een vorm van verlof voordat de totale duur van gevangenisstraf is verstreken, ook al zijn ze reeds geplaatst in een FPC. De vraag is dan of een verhoogd gevoel van genoegdoening bij maatschappij, slachtoffers en naasten over het volledig uitnutten van de detentietijd in het gevangeniswezen (in de wetenschap dat een langdurige tbs-behandeling nog volgt), opweegt tegenover het vergroten van het risico op recidive in de toekomst – met alle ellende voor diezelfde maatschappij en nieuwe slachtoffers en nieuwe nabestaanden van dien.

TBS Nederland vraagt u vanuit inhoudelijke motieven, kijkend naar het zo goed mogelijk waarborgen van de veiligheid in de samenleving, om voor in ieder geval de tbs-gestelden met een combinatie vonnis een uitzondering te maken op uw politieke plannen ten aanzien van detentiefasering en voorwaardelijke invrijheidsstelling.

Wij zien graag een spoedige reactie tegemoet. Gezien de urgentie op gebied van maatschappelijke veiligheid en zorgvuldigheid in patiëntenzorg, zien wij ons sowieso genoodzaakt onze opstelling in deze kwestie actief uit te dragen in het politieke debat.

Hoogachtend,

Harry Beintema, voorzitter Inhoudelijk Overleg TBS Nederland
Hyacinthe van Bussel, voorzitter Algemeen Overleg TBS Nederland

TBS Nederland

TBS Nederland is een initiatief van de forensisch psychiatrische centra en klinieken in Nederland. Binnen TBS Nederland werken, sinds december 2010, de forensische psychiatrische centra en klinieken samen op gebied van de forensische zorg en meer specifiek op gebied van de tbs.

Het doel van TBS Nederland is gezamenlijk een leidende rol te vervullen bij de ontwikkeling van de tbs in Nederland, onder meer op gebied van (behandel)inhoudelijke ontwikkelingen, organisatorische ontwikkelingen, wetenschappelijke ontwikkelingen, politieke ontwikkelingen en algehele imagoverbetering van de tbs. Dat draagt niet alleen bij aan het adequaat functioneren van het stelsel en het verhogen van het maatschappelijke en politieke vertrouwen in de tbs-maatregel, maar bovenal aan het optimaliseren van de beveiligde zorg aan onze patiënten en daarmee het verhogen van de veiligheid in de samenleving.

Postbus 30.002
9700 RC GRONINGEN

91909107 91909107 91909107

PostNL

€0,77

Afz.9700RC30002

NEDERLAND

14.06.18

NetSet PB 827133

Ministerie van Justitie & Veiligheid
**T.a.v. Minister van Rechtsbescherming
de heer S. Dekker**
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Gezien scankamer
14 JUNI 2018

FMHaaglanden
15 JUNI 2018
Ontvangen

ZX2CC #6641X0X#00#0000#